СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІХ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINCAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVIII. Ч. 13. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 17. січня, 1930. VOL. XXXVIII. No. 13. Jersey City, N. J., Friday, January 17, 1930. THREE CENTS.

ХТО НЕ КОЛЯДУВАВ, ТОЙ ЩЕДРУЄ НА РІДНУ ШКОЛУ

ДЕСЯТЬЛІТТЯ ПРОГИБІЦІ

ВВІЙШЛА В ЖИТТЯ О ПІВНОЧИ ДНЯ 15 СІЧНЯ 1920 РОКУ.

ВАШИНГТОН, 16 січня. — З рідких міст доносять, що як сухі так і мокрі готуються до демонстрацій зприводу десятьлітної річниці заведення прогибіції. Мокрі доказують, що прогибіція стала жерелом нових злочинів і розвиненого на широку скалю хабарництва, а сухі твердять, що вона була благословенням для краю, особливо для бідних.

ФИЛИПИНЦІ ЗА СВОБОДУ.

РІШЕНІ ЗРЕКТИСЬ АВТОМОБІЛІВ І ДОСТАТКІВ, ЩОБИ ТІЛЬКИ БУТИ ВІЛЬНИМИ.

ВАШИНГТОН, 16 січня. — Перед сенатським комітетом для справ територіяльних і заморських стануа делегація з Филипин, яка домагалася повної свободи для острова. Від імени делегації говорив Мануель Роксас, президент филипинської палати послів. Він підніс, що коли Филипини одержать повну незалежність, то це відбється на матеріяльнім добробуті мешканців, котрі будуть змушені зректися деяких люксусів. Але зате край матиме змогу розвинутися духово, відповідно до своїх потреб і своїх природних нахилів, а ця духово-культурна сторона важніша від матеріяльної. Филипинці хочуть стати в один ряд з иншими культурними народами й доложити дещо до культурної скарбниці світа. А це могтимуть зробити тільки тоді, коли їм буде можливо розвиватися по своєму власному уподобаню.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА СТАРІСТЬ.

ОЛБАНІ, 16 січня. — Стейтова комісія для забезпечення на старість предложила проект забезпечення для людей, які дійшли до 70 року життя і вище. Яких 40,000 людей скористає з того забезпечення, якого кошти виноситимуть річно $15,000,000.

НЕ ЗНАЮТЬ, ЩО СТАЛОСЯ З РОТШТАЙНОМ.

НЬЮ ЙОРК, 16 січня. — Окружний прокуратор Томас Крейн подає, що мимо численних арештів і доходжень не вивисліджено досі, хто вбив світового гемблера, мілїонера Ротштайна. Прокуратор є тої думки, що це мусіло статися припадково. Ротштайн був постріляний правдоподібно підчас колотнечі з чодовіком, котрий був у нетверезім стані.

БІРЖА НЕ ПОТРЕБУЄ ПОМОЧІ.

НЬЮ ЙОРК, 16 січня. — Шість банків зложили в жовтні минулого року $240,000,000, щоби припинити крах на нюйорській біржі. Більша половина тих грошей була ненарушена, а тепер віддають банкам гроші назад, бо біржа цілком успокоїлась.

НОВИЙ РЕКОРД КОЦАЯ.

НЬЮ ЙОРК, 16 січня. — Підчас перегонів у пливанню, які вдаштовано в басейні Сити Каледжу, здобув Українець Юрій Коцай новий рекорд. Переплив 50 ярдів за 24 секунди. Перегони відбудися між пливацькими дружинами Сити Каледжу і Роджерського університету.

ЗЕМЛЕТРУС У КАЛІФОРНІ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 16 січня. — У Полудневій Каліфорнії дався чути землетрус. В обсерваторії бюра погоди станули підчас землетрусу всі годинники. Потрясення тревало тільки 15 секунд.

МУРИНИ ХОЧУТЬ ОРГАНІЗУВАТИСЯ,

НЬЮ ЙОРК, 15 січня. — Т. Арнольд Гил, директор „Індостріял Рілейшенс оф-ди Нешенел Урбен Ліг" відіслся до Вилїяма Гріна, президента Американської Федерації Праці, в справі організування мурииських робітників Полудня. Гил каже, що Мурини тоді не будуть скебами, коли їх приймативуть до юній. Досі не зроблено з рамени Федерації богато, щоби Мурииів притягнути до юній. На Мурииів кидають білі камінням, коли Мурии стає скебом, але Мурии кипить у серцю, коли йому відмовляють доступу до юній.

РОДЕРМЕР В АМЕРИЦІ.

НЬЮ ЙОРК, 16 січня. — На кораблі „Аквітанія" прибув до стейтів на двотижневий побут найбільш впливовий прасовий магнат Англії, лорд Родермер. Репортерам заявив, що він є задоволений з морської политики Партії Праці, яка тепер при владі, та що надіється успіху з морської конференції.

СУХІ РАДУЮТЬСЯ.

ДІТРОЙТ, 16 січня. — Протисаупова Ліга ствердила на своїй конвенції, яка тут відбувається, що ще ніколи прогибіція не стояла так добре в Америці, як стоїть тепер. Завдячувати це треба сухому президентови Гуверови й сухому конгресови. Разом з тим Ліга відгрожується будущому говернорови Алфредови Смитови і не радить йому ще раз кандидувати на президента, бо тим разом його повалять подавляючою більшістю.

МОРЯКИ Й АЛЬКОГОЛЬ.

ВАШИНГТОН, 16 січня. — Спробн департаменту скарбу, щоби відобрати кораблям право держання алькоголю для лічничих цілей, стрінулися з загальним протестом моряків. Вони кажуть, що годі їм резигнувати з того права, яке прислугує людям на суші. Дотого саме моряки виставлені на такі небезпеки й хороби, для яких лічення треба алькоголю.

РІДНА ШКОЛА ЖДЕ НА НАС, БО БЕЗ РІЗДВЯНОЇ КОЛЯДИ З АМЕРИКИ РІДНА ШКОЛА НЕ В СИЛІ ПРОДОВЖАТИ СВОЄЇ ДІЯЛЬНОСТИ. З НАГОДИ ПОБУТУ ДЕЛЕГАТА РІДНОЇ ШКОЛИ, МИ ВСЮДИ ЗАЯВЛЯЛИ, ЩО ДОЦІНЮЄМО ВАГУ РІДНОЇ ШКОЛИ, ТА ЩО Й ДАЛІ ЩИРО ПОПРЕМО. МАЄМО ТЕПЕР НАГОДУ ДО ЦЬОГО. ТОМУ ХАЙ НІХТО НЕ ВІДМОВИТЬСЯ ВІД КОЛЯДИ НА РІДНУ ШКОЛУ.

КРІВАВА ПОДАТКОВА ЕКЗЕКУЦІЯ.

У Підволочиськах прийшло до бійки між поліцістами, що помагали екзекуторови стягати податки, та міщанами, що тих податків платити не могли. Підчас сутички Ізак Горнфельд поранив голову поліцієнта Полянського.

КАПЕРНАУМ.

Місточко Капернаум зникло було майже ціле підчас одного землетрусу, а святиню, де проповідував Христос, відкрито щойно 1845. р. Тепер відкопують цю святиню з землі і праця над виконанням скінчиться 1930 року. Ця святиня була побудована у першім столітю по Христі. Весною з цілого світа вибирається багато туристів відвідати місто Капернаум.

ПОЛІЦИЙНИЙ ПЕС НАЙШОВ ЗЛОДІЯ.

Недавно в Острові коло Дмитрович злодії зрабували в домі Маріяна Гошовського деякі дорогі річи вартости 300 золотих. Поліція при помочі поліційних псів почала енергійне слідство і відшукала злодія, а є ним Михайло Сух зі Львова. Цікаве, що поліційні пси винайшли злодія, хоч це вже було кількинадцять днів після крадіжки.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

У Ліді підчас військових летунських вправ нагло попсувався мотор і літак упав на землю. Підчас упадку в моторі наступив вибух, так, що полумя охопило весь апарат і летунів. Жертвою катастрофи упав сержант Цивінський, що згинув на місці. Механік Дорнічак був тільки поранений.

СМЕРТЬ ВІД ЗАЧАДЖЕННЯ.

В Ярославі, у склепі масарських виробів Осипа Гіліцінського зачадилися два робітники, Василь Колодій та Іван Годовський, і обидва померли.

ПРАВНУЧКА ДІКЕНСА ШОФЕРКОЮ.

Недавно у Лондоні дерше жінка дістала дозвіл бути шофером, а тою жінкою є правнучка великого англійського письменника Дікенса. Колись вона була драматичною артисткою, але ця професія їй не подобалась і вона скінчила шоферський курс та веде тепер автомобіль по вулицях Лондону.

УКРАЇНСЬКА ПІСНЯ НА РАДІЮ.

Заходом Т-ва українських діяковчителїв, дня 19-го січня о год. 2.45 хв. з полудня із стації WAAT в Джерзи Сіті, мішаний хор „Бояна" із Картерет, Н. Дж., під проводом свого дірігента п. Данила Стецика виконає слідуючу програму: 1) **Щедний вечір**; 2) Воробкевича: **Там де татран**; 3) Народна: **Гаєм зелененьким і Кум до кумн**; 4) Колесси: **Сонце низенько**; 5) Народна: **Ой, ти дівчино**; 6) Давидовського: **Звідки ідеш?**; 7) Гайворонського: **Як Збруч річку проходили**; 8) **В Галицькій Землн** (щедрівка).

ЩЕ ОДИН ЦАРЕВИЧ.

Від часів убиття російського царя і його родини майже що року по Европі кружляють вісти, що в цьому або в тамтому місті явився якийсь царевич, який нібито уратувався підчас розстрілу царської родини большевиками. І ось тепер европейська преса загомоніла знову, що у Багдаді арештовано якогось мандрівника, який називає себе сином російського царя Миколи II. До Багдаду приїхав він із Персії, а до Персії дістався з Росії, де нібито був цілих 10 літ замкнений у сибірських визницях. Російські емігранти в Багдаді запевнюють, що цей царевич справді надзвичайно подібний до портретів одинокого сина Миколи II.

ПРОТЕСТ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСТВА В ДАНЦІГУ.

Зібрані на протестаційному вічу дня 6. XII. 1929 члени українських студентських товариств у Данцігу: Союзу У. С. „Основа". Т-ва У. Т. „Чорноморе", Корпорації У. С. „Галич". Т-ва У. С. „Зарево" і Т-ва У. С. „Смолоскин":

1. Однодушно протестують проти масового арештування громадян і наукових дїячів на Радянській Україні московськими комуністами і їх посіпаками та якнайрішучше осуджують безправний гніт і насильство над свідомим українським населенням.

2. Уважаючи большевицьку владу погубною для природних змагань Української Нації, зібрані заповідають рішучу боротьбу з большевизмом і його слугами.

3. Зібрані витають рішучий виступ української молоді у Львові і в краю та вповні солідаризуються з ухваленими нею постановами.

Данціг, дня 6. грудня 1929 р.

— Підписи. —

ОСВІЧЕНА ЖІНКА ВБИЛА ДВОЄ ДІТЕЙ.

В Інсбруку засуджено на 5 літ вязниці 30-літню учительку музики, дочку банкового урядовця, Марію Бавер, яка задушила двоє своїх дітей. Слідство виявило, що Марія Бавер мала любовні звязки з одним болгарським студентом, який обіцяв з нею оженитись, а коли вона привела на світ дітей, Болгарія покинув її. Опірчена жінка повбивала своїх дітей і за те опинилась перед судом. Обвинувачена має скінчену гімназію і музичну школу.

НОВА ЕНЦИКЛІКА ПАПИ.

З нагоди 50-ліття свого священства папа римський видав нову енцикліку, в якій подано до відома найважніші події з життя католицької церкви з минулому році. У цій енцикліці говориться про велику побіду католицького світа у справі відновлення папської держави, далі згадується про конкордати з Португалією, Румунією і Прусією і про відновлення приязних відносин між Ватиканом та італійською державою і про важке положення католицької церкви в Мексику. Згадується також про зближення католицької церкви зі Сходом і про зріст католицизму на Сході. Окремо згадує папа про першу конференцію українських єпископів у Римі та підкреслює цей факт, як важний у житті католицизму.

ЛЕТАРГ.

У Чатовицях перед кількома роками помер, як здавалось, на удар серця, сотник польської армії Кошицький і його похоронено на катовицькім цвинтарі. За старанням його родини тіло Кошицького мали перевезти із Катовиць до родинного села в ратибірській повіті. Коли відкрили трумну, побачили, що труп покійного лежить лицем униз, що його убрання пошматовано, а руки скорчені і пястуки затиснені у розпуці. Очевидно, нещасний Кошицький був похоронений у летарґу і був збудився в трумні, але відтак зад'шився.

ЛЕТУНСЬКА КАТАСТРОФА.

Біля Торуня наслідком вибуху мотору впав польський військовий літак з висоти 200 м. Пільот кап. Мощинський згинув, механіка тяжко ранного перевезли в безнадійному стані до військового шпиталю. Літак зовсім зищений.

ЗА ЗНЕСЕННЯ МОРСЬКИХ ВЕЛИКИХ ПАНЦИРНИКІВ

МЕК ДОНЕЛД ЗАЯВИВ, ЩО АНГЛІЯ БУДЕ ДОМАГАТИСЯ ЗНИЩЕННЯ ВЕЛИКИХ ПАНЦИРНИКІВ. КАЖЕ НЕ ПОКЛАДАТИ ВЕЛИКИХ НАДІЙ НА КОНФЕРЕНЦІЮ.

ЛОНДОН (Англія), 16 січня. — Преміер Мек Донелд категорично заявив, що Анлія буде домагатися на морській конференції заміни великих військових панцирників меншими бойовими суднами. Він говорить, що така заміна мусить бути переведена поволі на протязі певного часу. Нові судна, що мають замінити панцирники, повинні бути меншими від усіх тих головних бойових суден, які тепер істнують.

Мек Донелд заявив, що він буде давати безпосередні інформації чужинецьким кореспондентам, які мешкають у Лондоні. Длятого він запрошуватиме їх до міністерства справ закордонних. Він буде домагатися, щоб його інформації передавалися тими самими словами, якими він буде їх давати. Лише в крайньому разі кореспонденти можуть переказувати його інформації своїми словами. Тоді вони на свою відповідальність можуть подавати у скороченню його інформації, але так довго, як довго вони будуть точно передавати слова Мек Донелда.

Нарешті він закликає не покладати великих надій на конференцію, щоби потім не було зневіри, коли їй не пощастить розвязати надзвичайно складних питань, що перед нею стоять. Нарешті він говорить, що Англія не буде їзза гарного жесту непомірно зменшувати свої морські сили, або буде поспішати обеззброювати себе, коли инші не пристануть на спільний договір. Поступати так для Англії було би дуже небезпечно.

ЗБЕРІГАЮТЬ ПРАВО САНКЦІЙ.

ПРОТИ НІМЕЧЧИНИ МОЖУТЬ ВЖИТИ РЕПРЕСІЙ, КОЛИ ВОНА ПОРУШИТЬ ПЛЯН ЮНГА.

ГАҐА (Голяндія), 16 січня. — Франція здобула на репараційній конференції значну перемогу. Конференція ухвалила, що вразі, як Німеччина не виконає пляну Юнга, проти неї можуть вжити репресії держави бувшої антанти колективно, або поодиноко.

Таких репресій, що базуватимуться на Версальському договорі, Німеччина не зможе трактувати як ведення війни проти неї. Міжнародний верховний суд має рішати, чи німецький уряд свідомо порушив плян Юнга, чи до цього його привели непереможні обставини.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В НІМЕЧЧИНІ.

КРІВАВІ СУТИЧКИ МІЖ ПОЛІЦІЄЮ ТА ДЕМОНСТРАНТАМИ. АРЕШТОВАНО КІЛЬКОХ КОМУНІСТІВ.

БЕРЛІН (Німеччина), 16 січня. — Тут відбулася демонстрація комуністів з нагоди десятиліття з дня вбивства вождя німецьких комуністів Лібкнехта та Рози Люксембург підчас берлінського повстання комуністів. Щоби перешкодити демонстрації, полиція Берліна змобілізувала 14,000 поліцаїв. Коли демонстранти старалися зробити похід з недозволеними плякатами, полиція розігнала їх силою, при чім арештовано 20 комуністів. Полиція стріляла в повітря, але дійшло до кріавої рукопашної бійки між нею й демонстрантами.

В Магдебургу підчас розгону демонстрантів поранено одного поліцієнта, а трох комуністів арештовано.

У Гартмансдорфі підчас бійки поліції з демонстрантами чотирох демонстрантів убито й 15 поранено, поки полиція розігнала заборонену демонстрацію. У Вормсі заворушення, викликані демонстрацією, тривають далі. Одного з демонстрантів застрілено, а кількох поліцієнтів поранено.

15 РОКІВ НЕ СПИТЬ.

СТРАТИВ МОЖЛИВІСТЬ ДО СПАННЯ ПІСЛЯ ПОРАНЕННЯ НА ВІЙНІ.

БУДАПЕШТ (Угорщина), 16 січня. — Павло Керн був поранений у голову 24 черня 1915 року в бою недалеко Львова. З того часу він стратив можливість спати. Керн працює цілий день, а ночі пересиджує в кавярнях. До ліжка кладеться лише на короткий час перед світанком, коли лежить із прижмуреними очима, але без сну.

Помимо того він почувається добре й бадьоро. Каже, що втому почувае тоді, коли його мозок не працює над якоюнебудь проблемою. Тепер його закликали лікарі до одної з берлінських санаторій, щоби знову спробувати привернути йому сон. Керн згодився піддатись експериментам, але не вірить, щоби вони щось помогли.

ОСЛІПЛО 40 ДІТЕЙ.

АТЕНИ (Греція), 16 січня. — Розслідування міністерства народнього здоровя показало, що причиною сліпоти 40 дітей в одному з місцевих шпиталів було необережне поступування лікарів. Вони заразили очі дітей брудними інструментами.

Тепер лікарів ставлять перед суд за те, що вони причинилися до повної сліпоти дітей на все життя.

ТИФ У РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ (Румунія), 16 січня. — В місті Браїлові виникла пошесть поворотного тифу. 15 осіб уже померло й більше сотки инших тепер борються зі смертю, хворуючи на тиф.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 3, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents a copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерси Сіті і Заграницею:
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

Зі оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЛЕҐЕНДИ ПРО ЛИЦАРІВ

Хто слідить за гетьманською пропагандою, тому доводиться нераз стрічати завваги, що нам не вдалося побудувати свою державу, бо ми не мали за собою лицарського, себто шляхецького стану, який, коли і походив з нашого роду, перейшов у ряди наших національних ворогів і там остає досі. Читаємо далі, що без притягнення того стану на українську сторону неможливо буде нам добитися державної самостійности, бо лицарський стан уявляє собою мозок нації, він і є найпевнішим оборонцем землі.

На подібну тему писав недавно німецький історик і фільософ, Еміль Людвиг, відомий добре й в Америці, бо тут його твори тішаться великим попитом. Людвиг розбирає німецьке лицарство, оту шляхту, якої має Німеччина безліч, а яка так блестіла за часів кайзера. Він підносить, як то всі важніші урядові посади були зарезервовані виключно для шляхти, не говорячи вже про армію чи дипльоматію, яка майже в цілости була в її руках. Людвиг згадує, як то до війни по всіх німецьких шкільних підручниках описували подвиги німецьких лицарів та вчили, що шляхта — це властиві оборонці краю і кайзера. Він подає далі, що німецький нарід ще й досі не годен здати собі справи з того, як це було можливе, щоби велика сила німецьких лицарів не приложила підчас катастрофи в 1918 році руки до ратунку монархії й кайзера. Бо того ніхто не закрие, що в часі найбільшого національного нещастя німецька шляхта поховалася у мишачі нори, що німецький кайзер втік до Голяндії, а Людендорф до Данії та що ті великі лицарі залишили край ратувати — простим людям. І ті одиниці з люду виратували Німеччину.

Людвиг вказує на цей факт, як на цілком самозрозумілий. Він радить пригляднутися лицарству й в инших краях, щоби переконатися, що й лицарі инших народів є такі як і німецькі, які тільки використовували віками своє родове походження, щоби видерти від короля чи самому собі загарбувати як найбільше привілеїв на вигідне життя.

При тій нагоді звернемо ще увагу на нову книжку американського письменника Комрова, яку можна побачити тепер на виставах усіх книгарень. Книжка зветься „Коронет". Ціла вона звернена проти аристократії у ширшім розумінню і дораджує, щоб їй в нічім не довіряти і на її поміч ніколи не числити.

Наводимо ті найновіші голоси, щоби вказати, як то инші народи з родовою й грошевою шляхтою намагаються піхотити критично до „лицарів", а коли у нас, серед найбільш хлопської нації на світі, пробує дехто шукати ратунку у шляхти, себто там, де його нема.

МРІЇ ТА ПЛЯНИ ВЕЛИКОСЕРБСЬКОГО ІМПЕРІЯЛІЗМУ

Вже минуло перше десятиліття, як на руїнах габсбурської монархії повстали чи поширили свої межі з ласки буцої Антанти такі держави, як Чехословаччина, Південнославія, Польща та Румунія. І щож? Сувора дійсність зовсім не виправдала надій переможців, начебто продиктований ними розподіл колишньої австро-мадярської держави причиниться до замирення та устійнення міжнародного становища в Центральній Европі чи на Балканах. Адже навіть такі держави, як Чехословаччина та Румунія, які не мають, здається, ніяких заборчих пляців, а лише намагаються оборонити захоплені ними вже терени, не розвязали, як належить, своєї національної проблеми, а тому не досягнули й необхідної внутрішньої стабілізації. Вже нічого й згадувати про Південнославію та Польщу, де внутрішне становище все більше ускладняється та загрожує всякими несподіванками, тоді як їх закордонна політика, подиктована імперіялістичними змаганнями з метою опанованя нових теренів, при певних обставинах може привести навіть до збройних конфліктів.

Знову такі инші маленькі країни, як Австрія та Мадярщина, втративши своє колишне панованя над величезними просторами габсбурської імперії, опинилися в дуже тяжкому господарському становищу. Так Австрія, не зважаючи на фінансову допомогу з боку держав переможців, й досі переживає затяжну господарську кризу, на ґрунті якої внутрішня боротьба за владу прибрали дуже небезпечні форми. Так само й Мадярщина, перебувши большевицьку революцію, ще й досі не досягнула внутрішньої консолідації. Головне, що обидві ці країни рішуче не миряться з своєю долею та домагаються радикальної ревізії сучасного становища. Наприклад, Мадярщина, посилаюсь на те, що на підставі тріяноменського миру коло 4 мілл. Мадярів опинились за межами батьківщини, з чого понад 2,5 мілл. в Румунії, коло 800 тисяч у Чеохословачині та до 600 тисяч у Південнославії, вимагає ревізії сучасних кордонів на підставі плебісциту та права нації на самовизначання. Мало того, вона намагається відновити в себе панованя династії Габсбургів, щоб таким робом добитися поширення своїх кордонів навіть не на мадярські землі. В свою чергу Австрія бажає приєднатися до Німеччини, а почасти годиться на спілку з Мадярщиною під панованням Габсбургів.

Проти цих пляній рішуче виступають держави т. зв. малої антанти, себто Чехословаччина, Румунія та Південнославія а також Франція та почасти Італія. Це тому, що об'єднання Австрії з Німеччиною поставилоб на порядок дня долю таких заселених Німцями теренів, як Ельзація, Тиріоль та особливо німецька Ґрмемія. Чехословаччина тремтить не лише перед небезпекою втратити панованя над 3,5 мілл. судетських Німців, а також дуже побоюється за долю Словаччини та українського Закарпаття. Так само Румунія не менше тремтить за будуччину Семигороду та Добруджі а Південнославія дуже занепокоєна не лише претенсіями Будапешту на терени заселені Мадярами чи Німцями, як також долею Македонії, Хорватії та Словенії.

Як бачимо, заплутаний клубок антагонізмів у Центральній Европі повязаний також з рішними балканськими чварами. Адже Болгарія на рівні з Мадярщиною домагається ревізії своїх кордонів з Румунією та Південнославією, уповаючись за долю Болгарів в Добруджі та Македонії. Мало того, не слід забувати, що також Хорвати та почасти Словінці, опинившись під тяжким панованням великосербської диктатури, домагаються для себе не лише певної автономної державности в жах південнославянської федерації, а навіть мріють про утворення власних незалежних держав. Таким робом через десять років після того, як за допомогою переважно Франції великосербський імперіялізм опанував рішими країнами, що нині творять південнославянську державу, саме істнування Південнославії поставлено на карту. Передовсім тому, що великосербський імперіялізм ізолював країну на міжнародній арені, а також тому, що великосербська гегемонія в самій країні викликала антисербський сепаратистичний рух.

Не дивно, що великосербські імперіялісти запровадили в країні мілітарну диктатуру та режім обсолютизму. Сучасне становище у Південнославії нагадує нам ті часи, коли російський царат так само намагався усіми можливими засобами задавити український визвольний рух та взагалі шляхом русифікації рішних націй Східної Европи, а в першу чергу Українців та Білорусинів, створити фікцію єдиної російської нації. Те саме робиться нині в Південнославії може навіть за порадою тих російських монархічних емігрантських кол, які вже довели власну державу до загибелі. На нашу думку ніякі заходи про утворення єдиної південнославянської (власне сербської) мови, правопису чи шрифту не лише не приведуть до обеднання Сербів, Хорватів, та Словінців в одну націю, а навпаки режім поневолення та терору може причинитися навіть до загибелі самої південнославянської держави. Адже слід памятати, що мрії великосербських імперіялістів про гегемонію на Балканах, себто про опанованя сучасною Болгарією, Альбанією, як також побережжам егейським (Салоніки) та тими хорватськими теренами, що нині знаходяться в руках Італії (Фюме, тощо) з неминучністю викликають спротив не лише з боку Болгарії чи Греції, а головне зі сторони Італії, яка теж намагається добитися гегемонії на Балканах. Тому саме фашистівська Італія підтримує антивеликосербську політику Болгарії та Мадярщини. Мало того італійські фашисти дуже уважно слідкують за внутрішніми чварами в Південнославії та навіть підпирають змагання за своє визволення Хорватів, Македонців та інших не сербських учників.

Чи виправдають себе надії великосербських імперіялістів на Францію, Румунію та Чехословаччину — будуччина покаже. Тимчасом нема сумніву, що 5,5 мілл. Сербів не в стані поневолити та денаціоналізувати 4 мілл. Хорватів, 1 мілл. Словінців, 700 тисяч Німців, 600 тисяч Мадярів, 500 тисяч Болгарів та коло 200 тисяч населення инших націй (Альбанців, Італійців тощо). Жорстокий, режім мілітарної диктатури та політика терору й насильства з неминучістю приведуть до вибуху революційного руху, який прибере особливо небезпечні форми у випадку нового збройного конфлікту на Балканах. Тим більше, що великосербські імперіялісти також на міжнародній арені маллють колишню російську політику, яка скінчилася такою небувалою катастрофою царської імперії. Себто великосербський імперіялізм грає з вогнем, який при певних обставинах може запалити той будинок на піску, що його збудували держави переможці на руїнах габсбурської монархії.

Взагалі сучасні відносини поміж придушайськими країнами, а також суперництво на Балканах, загрожують в будуччині новою різаниною, яка може втягнути у збройний конфлікт цілу Европу, не зважаючи на балканинну про мир та всякі розмови про т. зв. Паневропу. Ми вважаємо, що не так мадярська політика ревізіонізму, як великосербський імперіялізм у першу чергу може ще раз причинитися до того, що пригаслий балканський вулкан знову почне діяти. Звичайно сьогодня ще не можна сказати з певністю, коли саме та при яких обставинах це станеться, але нема сумніву, що Франція своїм потуранням великосербського імперіялізму копає яму для власної гегемонії в Европі, побудованої на ниніщній системі своєї міжнародної політики. Нам, правда, не приходиться жалкувати, що так станеться, проте необхідно рахуватися з такою можливістю, щоб українська нація змогла використати міжнародні події для досягнення власної мети.

ПРОТИБОЛЬШЕВИЦЬКІ ПРОТЕСТАЦІЙНІ ЗБОРИ У ВІДНІ

До цілого ряду протестаційних зборів, улаштованих під цю пору в краю й на еміграції проти щораз більше змагаючогося шаління большевицьких опришків на знеталанній Україні, долучилися також протестаційні збори в Відні, скликані 15 грудня 1929 р. заходами всіх важніших українських товариств тутешньої колонії, а саме:

Акад. Т-ва **„Січ", „Української Бесіди". „Родини"** та **„Прихильників Освіти".**

Збори відбулися в льокалі тов. „Slovanska Beseda", в 7. год. вечора при доволі значній участи наших людей.

Збори осягнули свое, натаврували ганьбу большевицької господарки як слід, а кінцевий бешкет, счинений на салі кількома большевицькими — очевидно підпалюванні — гієнами, доказав недвозначно, як заболіли червону спину буки, відмірені їй рідно словами промовців цілого віча.

Отворив збори іменем скликуючих голова „Січи", студ. мед. О. Гридовий, коротку промовою про ціль віча у звязку з останніми подіями на Україні, після чого приступлено до вибору президії зборів та уділено голосу головному референтові віча, студ. мед. В. Янді. Його реферат схарактеризував спершу есенс хижацького московського режіму, зосередженого в терорі ГПУ, перейшов далі до українських жертв останніх арештувань, підкреслюючи значіння арештованих діячів України, накреслив невинносиме становище наших патріотів під кнутом червоного царя, страшне положення українського села і хліборобства, а з цим і відразливу комедію ослабленої „українізації" України. Референт указав наглядно на большевицьку перфідію, з якою московсько-жидівська дрянь намагається зберегти проти світа чудесну ілюзію „самостійности у к р а і н с ь к о ї держави" тоді, коли весь уряд цеї держави лишається в лабетах московсько-жидівських паршивців та таких українських підбрехачів червоної язви, як усякого роду Чубарі та Скрипники. Зокремаж обговорив референт незавидну долю тепершньої нової літератури на Україні, переповненої вщерть трійливим духом наказного большевизму, та катастрофальне економічне положення. Щодо літератури, то наш референт підкреслив намагання большевиків зводити її з допомогою „українізації" до комуністично-московського знаменника, зобиджувати наші національні святощі та використовувати скарби творчости таких поетів України, як Шевченко і Франко, для своїх комуністичних ідеалів. На українські буквари, в цілі ліквідації неграмотности, в большевиків нема ні грошей ні паперу, бо всі запаси паперу на Україні, видається на друкованя брехливих агітаційних брошур по інтересам московських наїздників. — А перебільшили описав до економічного положення України під большевиками, референт указав на те, як большевики заволоділи всіми фабриками та иншими засобами продукції, роблячи так з українських робітників істинних кріпаків Московський робітник став зате на Україні правдивим володарем, став головою місцевої ради компартії і гарад пильнує того, щоб Україна не вирвалася з в большевицьких обіймів. Як за царату, так і тепер вивозять з України тисячки вагонів нагарбованого майна, експльоатується Україну безмилосердно як якусь московську кольонію, на потвердження чого референт навів ще й заяву большевицького уряду устами відомого Пятакова в р. 1917, в якій каже між иншим: „... Підержавати українство нам не личить через те, що Росія без українського хлопського проциклу не може істнувати, а тр саме можна сказати і щодо вугля та збіжжа". Далі референт змалював жахливу картину руїни, в яку большевики зіпхнули своїми загально відомими штуками господарський побут українського селянства, його повне поневолення як з погляду чисто господарського так і політичного під безоглядним напором комуністичного терору, якого наслідком є являється все те, що діється тепер на Україні у звязку з масовим здушуванням усього, що пахне ворохобнею і бунтом проти нєстерпного ярма комуни. При кінці референт указав на ті ганебні вияви наказної льояльности до большевиків, яких не посоромилися тепер саме у звязку з останніми арештуваннями деякі українські інституції, як ось харківське товариство імени Шевченка з зрештою і сама Всеукраїнська Академія Наук у Київі! — О. Г.), та через радянофільських підбрехачів на Західній Україні. Покликом до обеднаної боротьби всіх національних елементів проти московських і япських катів України референт покінчив своє слово, після чого принято одноголосно такі резолюції:

І. Збори закладають оцим перед культурним світом як найрішучіший протест проти масових арештувань на Великій Україні, жертвою яких падуть тисячі свідомих Українців усіх суспільних верств у українській нації, і протест нечуваного, теж масового терору на території України, окупованій большевицькою владою. Українська нація збудувала власними зусиллями на руїнах російської імперії в 1917 р. свою суверенну державу, яка мала всі дані на те, щоби внести свою творчу працю до всесвітньо-культурного доробку. Територію цеї української держави окупувала 1920 р. большевицька Москва, яка, повернувши Україну до ролі використовуваної всіми можливими способами кольонії Москви, повела організований і послідовний наступ проти у української нації на всіх (політичній, культурній і господарчій) ділянках життя, нама-

Copyright

В. Будзиновський.

ЗАВІЩАННЄ.

Оповіданне.

(2)

— Ніхто не бачив, але всі кажуть, що то він. Про ту сінножатку і про його злість всі знають. Хтож зробив би, як не він?

Синюкового сусіда жандарми справді приставили скованого до суду. Посидів у слідстві, тай випустили його, бо поза „голосом народу" не було на него ніяких доказів. Йому помогло й те, що тої ночи, коли Синюк горів, у селі ночував якийсь мандрівний дротяр. Ніхто не знав, відки прийшов і куди повівся. Не було виключене, що то дротяр підпалив Синюка.

Синюк перемінився. Веселий, жвавий, роботящий і запопадливий господар, став бездушною колодою. Власної хати вже не мав, отже пішов у комірне. Про господарку вні думав. Решту праці, яка не згоріла, до ще з поля не забрав був, продав. Орати під озимину й не думав. Поле орали инші господарі, які все його поле заорендували. І був би його не ставив нової хати, як би не те, що асекурація дає гроші тільки тоді, коли погорілець відбудовується. Передав будову куманським майстрам, рано, скоро встав, так зараз на їх роботу і не дивився. Гроший, які дала асекурація, було замало, щоби хату вибудувати. Синюк лишив хату і почав парцелькувати та парцельовані кінчену і далі сидів коло неї.

Мірником, як ті найбідніші в селі зарібники, що не мають власної хати, ні клаптика власного ґрунту.

Найгірше було се, що Синюк став зазирати до чарки. Пив потайно і пяний лягав спати. Пропивши решту праці, став пити на борг, задовжував ґрунт. Вже на весну мусів продати парцельку, щоби сплатити довг за горівку і вино.

Бували у нього і ясні дні. Тоді він думав про се, що робить. Думав про своє завтра. Йому бачилося, що ще міг би спасти себе, міг би назад стати терезим і роботящим господарем, як би оженився і як би його Бог ще раз по-благословив бодай одною дитиною. Тоді було би для кого і на кого працювати. Але одначасно йому також бачилося, що тут, у Куманах, він не годен жити. Мусів би покинути рідне село, щоби міг забути, яка йому кривда сталася; мусів би втекти з села, в якім одні жалювали його, другі тішилися, що богач так підупав. Той днини, коли думав такими думками, лягав спати тверезий. Поправа була коротка. Рано, скоро встав, так зараз сягав рукою на полицю, де стояла фляшка.

Так жив цілі три роки, пропивши кінчену і далі сидів коло неї.

Ішло до Великодня. Пішли инші до церкви сповідатися. отже й він пішов. Саме тоді була у нього ясна днина. Довга була сповідь. ще довше було поучение сповідника. Вертаючи до хати, не своєї, а чужої, Синюк шепотів до себе:

Розумний піп. Зроблю так, як він мені радить. Продам решту і покину Кумани. Піду на край світа і заченґ жити новим життем. Коби у мене жінка! Може десь там. на краю світа. Знайду яку гідну.

Синюк продав решту свого задовженого ґрунту і невикінчену хату. Грошей збірав небогато, бо велика сила грошва пішла на довги. На те, щоби купити хочби мале сільське господарство, було замало. Священик порадив йому закласти крамницю. але в якім иншім селі. де його ще не знають. Се тому. бо селяни нерадо дає заробити крамареви, коли ним е „свій" чоловік, себто такий. що е, або був господарем в тім селі. До чужого ліде, бо чужий, так як жид, якому хто не заведе. І село пригоже на крамницю священик порадив Синюкови. Справив його до далекого від Куманів Клобукова, який знав, бо пару років тому був там сотрудником. Синюк згорнув решту своїх грошей, поможився при могилі жінки й дітей, та з поручаючим листом свого пароха до пароха в Клобуках щез з села. Куди йде і що вже не верне. не сказав нікому.

До Клобуків Синюк прийшов саме в пору, для нього дуже добру. Парох, прочитавши листа, сказав йому, що один його парохіянин, бідний халупник, продає хатчину. бо виїздить до Америки. Хата в середині села, саме добра на крамницю. Синюк, не надумуючись, купив хатчину. Решта грошей пішла на товар до крамниці. Синюк став крамарем.

Зразу, як на початок, крамниця ішла несогірше. Синюк не пив і пильнував інтересу. Згодом і невеликий кредит мав, що уможливило йому збогатити крам більше рівнородним товаром. Аж коли йому вже добре зачало йти, він став себе питати:

— На кого я працюю? Кому я все те лишу?

В Клобуках була би за Синюка вийшла не одна бідна, би він її не подобався. Але дивився. Щоби лиш не одружало яке і щоби добра газдиня. На біду, він задивився на свою сусідку. Була се гарна молода вдовичка з одною дитиною, але... вона мала аж пять моргів з хатою, а він був тільки халупник. Не сумівався, що вона висміяла би його. Не помилявся. Хоч їй не сказав того, що вона зайхала йому в голову як фіра сіна, вдовичка вичитала се з його поглядів, якими проковтував її. Не може сказати, що він її не подобався. Але вона має пять моргів і хату, він лише малу хатчину. Коли тільки обоє зійшлися і він глянув на неї ласим оком, вона подумала:

— Коби у тебе, небоже, бодай два морги, бодай один, щоби може тебе звати господарем!

Синюк важився раз натякнути будьтобй жартом. Вона також будьтобй жартом відповіла, що хотіла би бути газдиною бодай на семи, бодай на шести моргах. Синюк зрозумів добре, що як би мав бодай морг, то міг би з вдовицею добалакатися до путнього кінця. Він бачив. що їй подобається, але також розумів, що з неї смілось би ціле село, як би вона, пять-моргова газдиня. вийшла за халупника. При таких зисках, які йому давала крамниця, він про купно морга і мріяти не міг. Сего вечера, перший раз, відколи був в Клобуках. пішов спати пяний. На другий день було таксамо, на третий таксамо. Синюк, що вторгував, те й пропив. Нарешті в крамниці краму не стало. До сеї пори весь крам брав у місті на кредит. Невеликий був той кредит, але був. Як, не звернув купцеви довгу. то свіжого товару купець не дав. На полицях Синюкової крамниці було щораз менше товару, Синюк щораз менше торгував. щораз менше заробляв. Одної днини поїхав до міста до купця, котрому за товар винен був тричять гульденів. Божився, що довг сплатить найдалі до місяця, та просив, щоби купець дав йому на кредит товару ще на тричять гульденів.

Жид лише підсмікався, слухаючи. Коли Синюк скінчив, жид промовив:

— Ви мені нічого не відавайте, бо ви мені вже нічого винні.

Copyright

гаючись ширити деморалізацію поміж українським народом, викликуючи голод і вбожество та заводячи під скрипкою колективізації новітнє кріпацтво. Одним з остаточних і найбільш варварських засобів до цілковитого знищення України є шалюючий тепер червоний терор на Великій Україні.

II. Висловлюють своє щире співчуття арештованим большевицькою чекою національним дячам України та рівнісно закликають українську еміграцію до активної помочі борцям за волю України.

III. Вважаючи радянофільство, поширюване на західних землях України і за кордоном, в суті речі москвофільством в нових лише формах, вважають українське громадянство до бойкоту та різної іншої і послідовної боротьби як із радянофільством у всіх його проявах, як з агенціями других окупантів українських земель.

IV. Теперішній стан розстроєння і дезорганізації української еміграції є крайно шкідливим для української справи, тому Збори взивають провідні круги української еміграції до поглиблення і поширення організаційної праці та до обєднання творчих сил еміграції в одним сталім центрі на платформі суверенної соборної української державности.

V. Вкінці звертаються Збори до всіх культурних народів з домаганням осудити нереальні й не до переведення політичні і господарські експерименти кривавого большевицького режиму, як шкідливі для культури й людства взагалі, а для українського народу зокрема.

Після приняття резолюції забирали ще голос представники поодиноких товариств, а як гість представник литовського студенства, п. Валяніус. Був теж присутний представник німецького студенства, який одначе не прийшов до голосу, відрікшися бо-го мабуть під вражінням скандалу, викликаного при кінці згаданими вже большевицькими гієнами, з яких деякі намагалися навіть говорити, але своїми „промовами", з яких особливо промова одного комуніста-робітника була просто шалінним комедіянта на подіюмі, тільки розвеселювали присутніх. Колиж безличність большевицьких крикунів стала вже нахабна, то учасники зборів просто не дали їм говорити, на що ці запроданці, які майже всі були пяні, зареагували власне страшенним криком, нападаючи раз-у-раз на президію зборів. Після того, як денний порядок вичерпано і збори замкнено, а публика почала співати „Ще не вмерла", то большевицька сволоч намагалася завівувати якісь там жидівський інтернаціонал, але, на жаль, пяні голоси відмовили червоним ком-соловіям послушенства і згубилися ганебно в могутніх словах національного гимну. Так наші протестаційні збори зазначилися вчетаки блискучою перемогою, ухвалений протест лишиться на завжди доказом живого духового звязку свідомої части української кольонії в Відні з поневоленими братами на Великій Україні, а комуністичним українським запроданцям не лишається тепер нічо инше, тільки большевицьке корито тай інтернаціональний хліб.

Д-р Остап Грицай.

УВАГА! ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ.

СТАРАННЄМ У. Н. ДОМУ В ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

— відограється —

СИЛАМИ УКР. СПІВ. ТОВАРИСТВА

превеселу комедію, В. Мартиневича, в трох актах п. з.:

ТРЬОХ ДО ВИБОРУ

В НЕДІЛЮ, 19. СІЧНЯ, 1930 Р.

В ГАЛІ УКР. НАРОД. ДОМУ, 214-16 FULTON ST., ELIZABETH, N.J.

Початок в годині 6.30 вечером.

Вступ 50 центів.

Режисер В. Пасічник.

Вельми Шановні Громадяни! Оце знову Укр. Співоч. Тов-о ставить в репертуарі вищу комедію. Змістом вона дуже весела, як жадні перед тим. Всім відомо, що згадані аматори задовольнили Вас минувших разів, тож тепер тимбільше доложать вони всіх заходів, щоб згадана комедія випала як найлучше. Весь дохід призначений в користь Укр. Нар. Дому, тому Вашим обовязком є всім прибути, чим причиниться до підтримання своєї інституції. Будуть смачні перекуски і відсвіжуючі напитки. 13

За добру забаву ручить — **Комітет.**

— Як приведете мою тещу із залізничого двірця, дам вам доляра. Добре?

— Добре. А коли її там не буде?

— Тоді дам вам два доляри!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО ФАРМЕРА.

Про українську кольонію в Мілвіл, Н. Дж., читаю в „Свободі" роками і тому мене чотири роки тому 1925 заохотило тут приїхати та розглянути, як тота кольонія виглядає.

Коли я приїхав до Мілвіл, побачив, що то місто з фабриками. Питаюсь одного проходжого, де тут є українська кольонія. Він мене справив на Кармел улицю. Дивлюсь, сам собі не вірю: а то що за таке гарне село та з такою гарною забудівлею? Може той мене зле справив, бо деж Українці можуть мати такі гарні домп та такі гарні забудівлі по обійстях?

Було це під вечер. Дітий на вулиці бавилось повно. На вулиці телеграфічні стовпи з лямпами, як у місті. Став я коло дітий та питаюсь: Чи то українська кольонія, що її Василь Матолич оголошує? Відповідають діти по українськи: так.

Лишаю я діти та йду далі, бо виджу старшого чоловіка. Підходжу до него та знов питаюсь: чи то українська кольонія, що Василь Матолич оголошує? Відповідає той чоловік: так.

Питається: Ви кого шукаєте?

Відповідаю: Та я так неспіздівано зайшов на ту вулицю.

Питає мене знов той чоловік: „А може ви хочете купити фарму? „А я тут все на боки роздивлююсь і думаю: От тут гарна околиця. Може аж тут перенесусь, бо давно про таку кольонію мрію, і шукаю, а ні-шукався немало. Бо де лише я мешкав в якім місті, то при нім шукавім пару-акрів землі, але все бажав, щоби був гурток наших Українців. Та трудно було так найти, бо де красна, відповідна околиця, то чужі замешкують, а наші то при таких доргах, що трудно ними переїхати, а тішаться, що мають великі фарми, бо коло кождого міста можна подибати наших Українців, що мають від 50—100 акрів землі, а більуть, самотні, фарма від фарми далеко, в ночи темно, діти родинного дому не хотять триматись, фарма велика, а пожитку мало. За фабрикою треба шукати, а тут хотів би я вже тої фабрики позбутись, бо бачив, що фабрика мені не будучність. Я на ті фабрики надивився й у них немало наробився, але все мене непокоїла думка про старість. Усе думав, що я буду робити, як буду мати понад 45 літ. Для мене була зараза велике місто. Завше занепокоював. А тих міст немало я переекидався: був в Дітройт, Міш.; Толідо, Огайо; Коломбус, Огайо; Рочестер, Н. Й.; Сиракюз, Н. Й.; Філядельфія, Па.; Котсвіл, Па.; Норіствн. Па.; Коншігакен, Па., Філядельфія, Па. Надоїли ті міста мені немало лише з тим перевозом. І що я мав з того? Мав 200 долярів, як приїшов до Мілвіл.

Розпитуюсь дальше того чоловіка: А хто вас тут припровадив? Звідки ви тут приїхали? Давно? Вже 8 років. Кілько маєте землі? Лише пять акрів. І ще так мало маєте вичищено? Та вичищено лише пів акра. бо я роблю в фабриці, а моя жінка не любить фарми. Думаю собі: Біда тут з жінками; вони люблять міський порч та колибач. Але говорю з ним далі, а все думаю, жожеби він мені ту фарму продав.

Дімок, до котрого він мене запросив, був малий: чотири кімнати. В хаті вже ми зачали розговорювати широко. Нарешті погодились, що я ту фарму купив за 1,500 долярів, бо фарма була дуже опущена. Дав я йому завдатку 200 долярів, бо більше не мав, а на решту дістав від одного банкира моргіч.

Коли я перенісся з родиною на ту фарму. так ми з женою взялись щиро до праці. Повозили ми свою фарму припровадили до порядку, так що нині не віддавби її за 6,000 долярів. Тут є відповідне місце для курівлі курий. Хто тут 400—500 курий. то не потрібно й думати про фабрику. Він такої пейди в фабриці не заробить, як з тих курий.

Тепер я собі розбудував більшу хату, поробив всі вигоди, якби в місті; позапроваджував в хаті електрику і тп. Мій робітничий дім. Дім цей був збудований коштом українських робітників в Гемтремку. З різних причин життя в цім Домі почало занепадати й робітничі організації змушені були його продати за 10,000 долярів Українсько-Американському Політичному Клюбови.

Цей робітничий дім був заінкорпорований, як окрема фінансова корпорація, статут якої говорив, що в разі розвязання корпорації все її майно переходить на власність Академії Наук у Київі. Продавці цей дім. корпорація мала на меті приступити до будови нового робітничого дому. на яку ціль мала вжити десять тисяч долярів грошей, що були вторговані за проданий старий дім. Та тут вмішалися в справу комуністичні „боси" з центру Союза Українських Робітничих Організацій. Вони заборонили дітройтським товаристам, котрі є членами Союзу, будувати новий дім і наказали навіть розвязати корпорацію робітничого дому, а гроші передати до міжнародного робітничого дому в Гемтремк. Це розпорядження було зроблене на основі постанови з 7-го травня 1929 року. Дістріктового Комітету Комуністичної Партії, Мішігенської Округи. А постанову мала перевести в життя комуністична українська фракція в Дітройті, яка тоді мала 29 членів.

Отсі 29 членів комуністичної партії майже переборли 146 членів Українського Робітничого Дому, які твердо придержувалися статуту й не хотіли ліквідувати корпорації, а тим більше передавати українські робітничі гроші міжнародній організації, коли в статуті ясно зазначено, що все майно корпорації по ліквідації її поступає до Української Академії Наук у Київі.

Щоби виконати постанову комуністичної партії з центру Союза Українських Робітничих Організацій, з Ню Йорку, почали робитися відповідні заходи. До Дітройту прислано спеціального організатора Дмитришина, який мусів за всяку ціну перевести наказ комуністичної партії в життя. Звичайно, серед членів корпорації робітничого дому знайшлася група активних діячів, які стали до оборони прав своєї корпорації, а особливо спротивилися передачі українських робітничих грошей міжнародній комуністичній організації. Вони справедливо стоять на тому, що ніколи й ніхто з чужинців, хочби й комуністів не посвоїли українським робітничим, чи яким иншим організаціям, але увесь час усі вимагають датків від Українців на різні цілн.

Тоді комуністичні боси почали старатися викинути з корпорації найбільш активних оборонців статуту й прав корпорації, з чого повстав розлом у дітройтському відділі Союзу Українських Робітничих Організацій, котрий знаходиться під контролею комуністів. Група виключених членів випустила бюлетень з протестом проти насильства над ними й у ньому докладно пояснила прилюдно справу корпорації Українського Робітничого Дому в Дітройті.

Поза тим є кілька цікавих відомостей про становище в самій комуністичній партії та про її тактику й безцеремонне поведення зі своїми прихильниками й членами, які не хочуть безоглядно й без протестів виконувати волю комуністичних босів. В одному місці в Бюлетені пишуть, що подадуть до відома загалу „ці підлі махінації наших головачів-бюрократів з Центрального Комітету Союза Українських Робітничих Організацій, що належали до Союзу Українських Робітничих Організацій в Америці. мали колись у своїому посіданню Український Робітничий Дім. Дім цей був збудований коштом українських робітників в Гемтремку. З різних причин життя в цім Домі почало занепадати й робітничі організації змушені були його продати за 10,000 долярів Українсько-Американському Політичному Клюбови.

Цей робітничий дім був заінкорпорований, як окрема фінансова корпорація, статут якої говорив, що в разі розвязання корпорації все її майно переходить на власність Академії Наук у Київі. Продавці цей дім. корпорація мала на меті приступити до будови нового робітничого дому. на яку ціль мала вжити десять тисяч долярів грошей, що були вторговані за проданий старий дім. Та тут вмішалися в справу комуністичні „боси" з центру Союза Українських Робітничих Організацій. Вони заборонили дітройтським товаристам, котрі є членами Союзу, будувати новий дім і наказали навіть розвязати корпорацію робітничого дому, а гроші передати до міжнародного робітничого дому в Гемтремк. Це розпорядження було зроблене на основі постанови з 7-го травня 1929 року. Дістріктового Комітету Комуністичної Партії, Мішігенської Округи. А постанову мала перевести в життя комуністична українська фракція в Дітройті, яка тоді мала 29 членів.

Отсі 29 членів комуністичної партії майже переборли 146 членів Українського Робітничого Дому, які твердо придержувалися статуту й не хотіли ліквідувати корпорації, а тим більше передавати українські робітничі гроші міжнародній організації, коли в статуті ясно зазначено, що все майно корпорації по ліквідації її поступає до Української Академії Наук у Київі.

Щоби виконати постанову комуністичної партії з центру Союза Українських Робітничих Організацій, з Ню Йорку, почали робитися відповідні заходи. До Дітройту прислано спеціального організатора Дмитришина, який мусів за всяку ціну перевести наказ комуністичної партії в життя. Звичайно, серед членів корпорації робітничого дому знайшлася група активних діячів, які стали до оборони прав своєї корпорації, а особливо спротивилися передачі українських робітничих грошей міжнародній комуністичній організації. Вони справедливо стоять на тому, що ніколи й ніхто з чужинців, хочби й комуністів не посвоїли українським робітничим, чи яким иншим організаціям, але увесь час усі вимагають датків від Українців на різні цілн.

Тоді комуністичні боси почали старатися викинути з корпорації найбільш активних оборонців статуту й прав корпорації, з чого повстав розлом у дітройтському відділі Союзу Українських Робітничих Організацій, котрий знаходиться під контролею комуністів. Група виключених членів випустила бюлетень з протестом проти насильства над ними й у ньому докладно пояснила прилюдно справу корпорації Українського Робітничого Дому в Дітройті.

Поза тим є кілька цікавих відомостей про становище в самій комуністичній партії та про її тактику й безцеремонне поведення зі своїми прихильниками й членами, які не хочуть безоглядно й без протестів виконувати волю комуністичних босів. В одному місці в Бюлетені пишуть, що подадуть до відома загалу „ці підлі махінації наших головачів-бюрократів з Центрального Комітету Союза Українських Робітничих Органі-

ВИФЛЕЄМСЬКА НІЧ

сценічна ораторія, в 4-ох діях, в 6-ох відслонах, І. Я. Луцика

— відограється —

ЗАХОДОМ КОМІТЕТУ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКО НАРОДНОЇ ДІТОЧОЇ ШКОЛИ В БРОНКС

В СУБОТУ, 18 І В НЕДІЛЮ, 19 СІЧНЯ 1930 РОКУ

(JANUARY 18th & 19th, 1930)

В УКРАЇНСЬКІЙ НАРОДНІЙ ГАЛІ, 1274 HOE AVE. і FREEMAN ST., BRONX, N. Y.

Початок вистави: в суботу в годині 8-мій вечером, в неділю в годині 6-тій вечером.

Вступ 75 центів, діти 25 центів.

„Вифлеємська Ніч" є одна з найкращих різдвяних вистав, тому що Ораторію відограється в Бронкс 2 рази, щоби дати змогу бачити цю виставу не тільки Українцям в Бронкс, але з Ню Йорку й околиць. 13

Доїзд до галі дуже вигідний. За 5 ц. собвеєм з Ню Йорку і Околиць: Lexington Ave. East 180th St., а з Вест Сайд 7th Ave. Bronx Park і висідати на Freeman Sta., в Бронкс трансфер на всі стріткари Southern Boulevard до Freeman St. і один блок на право до Hoe Ave.

УВАГА! ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.! УВАГА!

Отсим повідомляється всіх Уділовців і Членів Тов. „Січового Дому", що

РІЧНІ ЗБОРИ

відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО СІЧНЯ 1930 РОКУ

ТОЧНО В ГОДИНІ 2-ій ПОПОЛ. В ЛЬОКАЛИ ТОВАРИСТВА.

По зборах, в годині 7.30 вечер відбудеться ЗАБАВА для молодіжи і старших.

М. Дармограй, предс.; **М. Рибак**, секр. 13

МУЩИНА З РИБОЮ

Він стоїть за рішучим здоровлем мільонів хат по цілому світі. Він приносить охорону для старих і молодих перед зимовою вогкістю і студінню. Він уважає на діти, котрі потрібують сонця. Він предкладає вам легкий, приємний спосіб заживати цей знаменитий спожинний середник — рибячий оліЙ. Попробуйте його. Кождий аптикар його держить.

SCOTT'S EMULSION

СЛАВНИЙ ПОНАД 50 ЛІТ!!!

Scott & Bowne, Bloomfield, N. J. 29-52

ПОШУКУЄМО 16 УКРАЇНЦІВ З $100.

ШКОЛА УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА В НЮ ЙОРКУ. ПЕРЕСИЛАЮЧИ $100 НА БУДОВУ ДОМУ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ, ПОДАЄ:

МИ, УЧНІ ШКОЛИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТАНКУ ВАСИЛЯ АВРАМЕНКА, Є ДІТЬМИ АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ. ПРО КРАЙ НАШИХ БАТЬКІВ МИ ЧУЛИ БОГАТО ВІД НАШИХ РОДИЧІВ. АЛЕ ТУТ У ШКОЛІ ТАНКІВ ПІЗНАЛИ МИ ЩОСЬ ТАКОГО, ПРО ЩО МИ НЕ ЗНАЛИ, ЧОГО НЕ, ЧУВАЛИ І НЕ БАЧИЛИ. МИ ПІЗНАЛИ У ТАНКУ КРАСУ І ПОЕЗІЮ. ЗАВДЯКИ НАШІЙ ТАНКІВ МИ ПІЗНАЛИ БОГАТСТВО НАШОЇ КУЛЬТУРИ. І ОТ З ВДЯЧНОСТИ ЗА ТУ НАУКУ ПЕРЕСИЛАЄМО $100 НА ДІМ ДЛЯ ТИХ БОРЦІВ, ЩО НАСТАВЛЯЛИ ГРУДЬ, ЩОБ ДОБУТИ ВОЛЮ СТАРОМУ КРАЄВІ, ЩОБ ДВИГНУТИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД І ПОКАЗАТИ ПЕРЕД ЦІЛИМ СВІТОМ ЙОГО ВЕЛИКУ І КОЛИСЬ ТАКУ СЛАВНУ КУЛЬТУРУ.

НАШУ ЖЕРТВУ ПЕРЕСЛАЛИ МИ ДО ЛЬВОВА ЧЕРЕЗ:

OBYEDNANYE

P. O. Box 411, Philadelphia, Pa

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ДІТРОЙТ, МІШ.

Боронять свого дорібку.

Українські товариства міста Дітройту, що належали до Союзу Українських Робітничих Організацій в Америці.

Літа Терпінь Скінчили Гінду Бренд Зілля.

„Жалую, що скоріше не знаєм о тій знаменитій медицині", говорить вдячний горожанин.

Відносно медицини дається чути одно питання — чи є добра; чи робить се, до чого є призначена в даній долегливости? На се питання відповідають щоденно Гінду Бренд Зілля.

Гінду Бренд Зілля є спорядженої на спосіб Гіндийський і містить цвіти, насіння, листки і корінці дуже шановані в леченню людських долегливостий. Вони несуть природну поміч в хвилевім запорі, нестравности, запертю вітрів і відбиванняся квасів; усувають нагромаджені нечистости і долегливости, котрі є наслідком нерегулярного жолудка як: біль голови, біль в лівім або правім боці, ревматичні болі і т. п. Не містять трутини ані удуряючих средств і добрі для старих, молодих і дітей. О належнім вартости Гінду Бренд Зілля висказується п. Роман Шипула, 54 Маршал ул., Елізавинятковий, але одним з тисяч, бет, Н. Дж. Його досвід не є не пересадою а фактом.

„Жалую, що скроше не знаєм о тій знаменитій медицині, котрою є Гінду Бренд Зілля. Від літ терпівем біль в зимі і в грудьми. Щось начеб камінь лежав. Всякі медицини, і все, що хто радив не приносили полекші, доперва Гінду Бренд Зілля переконали мене, що справді є незрівнаною медициною. по ужиттю кількох пачок цей тягар пропав без сліду".

Гінду Бренд Зілля є медициною для всіх, повинні находитися в кождій хаті. Є добрі до брання, **недають ані різання ані болю, ділають звільна і взмішняють.**

Ціна за пачку $1.00 з пересилкою $1.10.

Вразі невдоволення звертаємо гроші.

Всякі письма, замовлення і моней-ордер належить адресувати так:

BARON A. BORAK,
307 E. 18th St., New York, N. Y.
Склад під ч. 110 E. 7th St., New York, N. Y.

ВЖЕ МОЖЕТЕ ОДЕРЖАТИ НОВИЙ КАТАЛОГ КНИЖОК КНИГАРНІ СВОЄОБОДИ РІЖНОГО ЗМІСТУ. ВИСИЛАЄТЬСЯ ЙОГО ЗА НАДІСЛАННЯМ 3-ЦЕНТОВОЇ МАРКИ НА ОПЛАТУ ПЕРЕСИЛКИ.

SVOBODA
P. O. Box 346
JERSEY CITY, N. J.

Не пропустіть! НЮ ЙОРК, Н. Й. А приходіть!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО КЛЮБУ ВІДОГРАЄТЬСЯ ПРЕКРАСНА ТРАГЕДІЯ В 5-ох ДІЯХ, КАРПЕНКА-КАРОГО, ПІД НАЗВ.:

„САВА ЧАЛИЙ"

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО СІЧНЯ 1930 РОКУ

(SUNDAY, JANUARY 19th, 1930).

В УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ ДОМІ,

66-68 East 4th Street, New York, N. Y.

ПОЧАТОК В ГОДИНІ 6.30 ВЕЧЕРОМ.

ВСТУП 65 ЦЕНТІВ. ДІТИ 10 ЦЕНТІВ.

Песа „САВА ЧАЛИЙ" малює гайдамацькі рухи першої половини 18-го століття, коли на Україні польські пани всякими правдами і неправдами захоплювали землю і повертали козаків в кріпаків. Хто хоче побачити тую боротьбу та зраду одного з „провідників" гайдамаків Сави Чалого, хай конечно приходить на виставу цеї песи. 13-4

ПО ПРЕДСТАВЛЕННЮ БАЛЬ

НАШ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

НАШ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ!

отсе кінцевий рефрен кождої строфки гимну

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА,

відспіваного мужеським хором Українських Диригентів, під проводом проф. М. Гайворонського для рекордів компанії

Окей-Одеон

OKeh Odeon ELECTRIC

Ч. 15.600.

30,000 членів Українського Народного Союза інтересовані безпосередно сим гимном. Се славна рекорда і тому всі члени У. Н. С. повинні мати її у свої хаті. Рекорду треба купити в нашім рідним Базарі

СУРМА

в Ню Йорку і бути готовим наложити її кождої хвилі на фонограф або на комбінацію фонографу з радіо-апаратом. Треба пильно вслухатися в мельодію і вивчитися її напамять. Се гимн вашої найстаршої організації і тому кождий Українець-ним заінтересований. Коли будете грати часто сей гимн, тоді і молоде українське покоління буде йому прислухуватися, навчиться слів і мельодії, а з тим і української мови.

На другій стороні сеї плити є наспіваний тимсамим Хором клич:

ЗА УКРАЇНУ!

Будьте переконані, що за короткий час всі українські діти будуть повторяти слова сього клича:

ЗА УКРАЇНУ, ЗА ІЇ ДОЛЮ,
ЗА ЧЕСТЬ І ВОЛЮ, ЗА НАРОД!

і навіть мимо їх волі защеплять у свої серця любов до українського народа.

Для зміни по святочним настрою видала компанія Окей Одеон пречудну пісню-сереиаду, відспіваиу дірчиним тенором Йосипом Давиденком до ч. 15601

НІЧ.

Ніч яка, Господи, місячна, зоряна, —
Ясно, хоч голки збирай;
Вийди коханая, працею струдженa,
Хоч ни часочок у гай!
Небо глибоке, засіяне зорями, —
Що то за Божа краса!
Зірки в горі миготять над тополями —
Так одбивае роса.
Ти не лякайся, що змерзнеш, лебедонько,
Тепло, — ні вітру, ні хмар;
Я пригорну тебе до свого серденька,
А воно-ж палке, як жар!

В додатку до сього п. Давиденко наспівав жартобливу пісню на сій самій рекорді і назвав її

ПОЛТАВСЬКИЙ ВІЙТ.

„Коли-б я був полтавським війтом,
Коли-б я де-чого звінив,
Переробивби Божей світ
На свій манір — як слід".

зачинає війт. А потім вичисляє, які то зміни він поробивби на світі, щоби народови зробити добре.

Кромі сього варт заінтересуватися давнійше виданими рекордами Окей Оден, яких список поміщуваний все в „Свободі" в оголошеннях Сурми. Там треба зважадати повного каталёгу, а тут містимо хоч деякі з тих славних пісень.

15585	Дугом іду, коня веду і По дорозі жук, жук	Віра Барчанівна і І. Давиденко, дует
15598	Соколи Мрії, вальц, і Полька-Вира	Давиденко & Вікари, мандолина і гітара
15592	Одрехівський Танець і Дучка Зелена, танець	А. Барна і Ко.
15593	Тече вода з під явора, часть І і ІІ	А. Барна і Ко.
15595	Лучше було не любити і Кума	Віра Барчанівна і І. Давиденко
15591	Танок з українських пісець, часть І і ІІ	Орх. Дмитра Корщенка

15535	А я тое дівча люблю, коломийка	15573 Не хочу бути чоловіком
15571	Анюся, полька	15525 Неудача Панчики, часть І і ІІ
15589	Балмазуте	15566 Не журись, полька
15587	Бандура	15554 Ой чомуж ти не такий, козак
15577	Вда	15535 Ой я собі козак лелкий
15571	Бучацька коломийка	15557 Ой я жолак, коломийка
15576	Вечірній дзвін	15555 Ой на горі чорна хмара
15554	В краю та в Америці	15542 Ой, Україно
15558	Галичанка	15537 Ой гнла біді гуси
15547	Гей ну хлопці до збруї	15543 Ой лопнув обруч
15542	Гей видно село	15537 Ой не спиться, не лежиться
15539	Де ти бродиш	15545 Прометей
15556	Дуб на дуба пробився	15552 Прощай надія
15570	Думка про старий край	15560 Різні пісні
15572	Журба Гаврилюка	15584 Родина
15548	Закувала та сива зозуля	15578 Січовий Козак
15562	З Америки до краю	15583 Січовий Марш
15547	За тебе Україно	15555 Сміло, брати
15541	Карі очи	15562 Тай один мужик
15563	Коломийка	15553 У С. С. Марш
15539	Коли розлучаються двоє	15568 Україно мати, як сконав
15562	Козак відїжджае	15561 У неволі, полька
15564	Любов	15573 Циган на толоці
15585	Дугом іду, коня веду	15574 Червона калина
15566	На горах Маньжурії, вальц	15584 Чорні очи
15569	Наша коломийка	15545 Чудасія
15578	Наша коломийка	15545 Чуєш, брате мій
15590	На Україні	15559 Чумак

Треба памятати, що Сурма хоче умножливити кождому набути українські рекорди і тому робить таку оферту: За $7.50 вишле замовлених 10 рекордів свого вибору на кождо адресу в Злучених Державах, додаючи від себе голки і оплачуючи почту сам. Чи не варт використати сю нагоду?

Тому не отягайтеся, а пишіть сейчас замовлення на адресу:

SURMA BOOK-MUSIC CO.,
103 Ave. A, New York, N. Y.
(МЕЖИ 6-ою І 7-ою УЛИЦЕЮ).
PHONE: DRY DOCK 3752.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ.

Свято української державности.

Трентонські Українці святкували дня 7-го грудня Свято Першого Листопада. Свято розпочалося в церкві, де о. Ялечко відправив панахиду за полеглих героїв і виголосив патріотичну проповідь над могилою, яку устроїли українки. По бойх Могили з березовим хрестом стояли дівчатка й хлопці в українських строях. Вечером відбувся святочний концерт, який розпочався співом хору Діточого Куріня під проводом о. П. Ялечка. Вийшли діти на сцену великим числом та всі гарно убрані в українськім строю, спокійні і розважні. Проспівали гарно кілька пісень. По співі наступили деклямації. Деклямували такі діти: Аґуся Гавришкевич, Одекса Палажій, Стефанія Крива, Іван Савчак і Пазя Наконечна. Можна було пізнати, що немало труду доложив о. П. Ялечко, щоби діти так гарно вивязалися зі свого завдання.

Святочну промову виголосив д. Іван Бородайкевич, 73-літній, сиво-волосий, ще дебелий старець. Слухаючи його, неодин з присутних витирав очі, бо сльози котилися з очей.

Гарний і широкого змісту відчит виголосив п. Василь Кушнір, звязуючи події 1918 року з тим бойовим духом, який панує на наших землях по 11 літах неволі й тяжкого насильства. Про допомогу нашим стрільцям-героям говорив гром. Павло Стадник.

Відтак наступила збірка, яка принесла 137 долярів на Рідний Край.

Свято закрив о. П. Ялечко, дякуючи загальну радість з такого вданого торжества. Відспівано народний гимн і свято закінчено. О годині 10-ій розпочався святочний вечерок. Председателем на вечерок вибрано гром. Петра Черкаса, секретаря Горожанського Клюбу. Він пояснив значіння організації Українців у Трентоні та закликав усіх єднатися для спільної національної роботи. Так відсвяткували трентонські Українці Листопадове Свято, получене з вечерком. Треба признати, що комітет Горожанського Клюбу доложив немало труду до цего свята.

Павло Стадник.

ЖАРТИ.

— Лікар заборонив мойі жінці варити.

— Що? Вона хора?

— Ні. Я хорий.

—o—

— Чому все оставляете відоа на столику, коли відходите?

— Щоби переконатися, чи новий мій писар чесна людина.

— Доляра на це замало. Ви повинні покласти сто долярів.

— Це занадто небезпечно було би. Сто долярів я сам узяв би також!

—o—

Розумний учень. Механік (до учня): Чи ти направив уже дзвінок у дома пана Гикавого? Вони рано дали знати, що дзвінок попсований.

Учень: Я не направив, бо я дзвонив чотири рази й ніхто мені не відчинив. Видно нікого не було дома.

—o—

— Чому бете так того хлопця?

— Бо він випустив курн з курника!

— Щож це шкодить? Курн вернуться все до свого курника.

— Саме за це б'ю його! Вони вернуть не до мого курника.

МІТИНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

МАКАДУ, ПА. Бр. Сов. Св. Луха, від. 7, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться 19 січня, в укр. церковній салі, в годині 4-ій пополудни. Напоминаються всіх своїх членів, коли хотять бути правосильними членами, то мають платити що місячними свої місячні вкладки. Хто не буде доступати після статута стратить свої членські права в У. Н. Союзі. — Андрій Конюх, секр.; Петро Пухир, секр.; Никола Нестрян, кас.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вол. Зборуча, від. 280, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний збори відбудуться 19 січня, в приміщенню Українського Народного Дому, що місячний мітінг відбудеться 19 січня, в год. 2-ій пополудни, в церковній сали на Pilgrim St. На сей мітінг обовязком є кождого члена прибути, бо є важні справи до порішення. В склад відділового уряду вибрали: Стефан Сасса, предс.; Ольга Андрей, засс.; Лука Гумаль, секр.; Теодор Онишко, кас.; Дмитро Рекрут і Марія Кундибалюк, надзирателі хорих; Волод. Рекрут, Мих. Онишин і Андрій Турнак, контр. комісії. Зобовязує членів, котрі не можуть прибути на мітінг, проситься гроші прислати перед мітингом на адресу секр.: 29 Hilton St., Providence, R. I.

ДЕНБУРИ, КОНН. Бр. св. О. Николая, від. 381, повідомляє всіх своїх місцевих зі позамісцевих членів, що місячний збори відбудуться в неділю, 19 січня, в год. 2 пополудни точно, в сали Коркорана. На сі збори кождий член має прибути на час означений, бо є важні справи до полагодження. Не явившійся член заплатить кари 1 дол., а урядник, старий і нововибраний, заплатить 2 дол. Уряд на 1930 р. є як слідує: Ф. Вовк, предс.; М. Гузій, засс.; М. Маркевич, секр. рек. і фін.; С. Свеляк, засс.; Ів. Іванушка, кас.; Ю. Пилипа, засс.; І. Ялечко, директор; Т. Хавариш і П. Наконечний, контролюри. Надзиратель хорих має назначувати в разі потреби секретар. Ф. Вовк, М. Маркевич, Д. Іванушка, І. Наконечний і Т. Хараш, трости. Мітінги будуть відбувались в третю неділю по першім, а сали Коркорила, Crosby St., в годині 2-ій пополудни. Проситься у всіх товариських справах звертатись на адресу секретаря. М. Маркевич, 94 Edgewood St., Box 45 G, Danbury, Conn.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Бр. св. Георгія, від. 239, повідомляє всіх своїх членів і членинь, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 січня, в 1-ій год. пополудні, в домі У. А. Горожан на Frankiin St. Указало річної о мітінгу зявиваєть отсим також, щоби кожда членкиня явилась на сей мітінг, на якім чоловік вибереть з поміж себе до ради репрезентантки в склад відділового уряду. Буде справоздание конторі і инші важні справи. Місцевий уряд вибрано на слідуче: Іван Хучиль, предс.; Стефан Вільчинський, засс., Волод. Сегінь, секр.; Николай Волос, засс.; Семен Рудакевич, кас.; Николай Юрицько, засс., Теодор Гриньо, Іван Жигутин, Іван Сорока, Григорій Лесюк і Іван Якимирський, контр. комісії. Михайло Костів і Стефан Задорожний надз. хорих. — Волод. Сегінь, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 122, повідомляє всіх членів і членинь, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 січня, в год. 2-ій пополудни. Проситься членів прийти на той мітінг, бо будуть приняті присяжні нові урядник. Новий уряд на 1930 рік є слідуючий: К. Сідзінський, предс.; Ст. Велчак, засс.; І. Пашковський, секр.; Х. Салата, засс. В. Турколо, кас.; М. Проницький, контр. В. Маршалок, І. Давідчук і М. Заверуха, контролюри. Надзирателі хорих: К. Заславський, М. Прунницький і І. Сусол. — І. Пашковський, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, звідомляє своїх членів, що річні збори відбудуся 22 грудня а бальборо 1930 рік є слідуче: Г. Красовський, предс.; П. Ільжанський, засс.; Н. Четвиський, секр. фін.; І. Скульський, секр. рек.; К. Бойчук, кас.; П. Хомин, П. Филипів і С. Ковальчук, контролюри; І. Цьотар і П. Фидорів, надз. хорих. Слідуючий мітінг відбудеться в неділю, 19 січня, в годині 1.30 пополудни в сали укр. церк. Вільна, 1944 в Ірі ул. На цім мітінгу будуть важні справи як справа Сиротинця У. Н. С., і др., тому кождий член зобовязаний явитись. — Іван Скульський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінгу 7 січня вибрано слідуючий уряд на 1930 рік: Михаіл Дмитрів, предс.; Семен Кармазин, засс.; Іван Марковин, секр. фін.; Данило Стецик, секр. рек.; Йосиф Гебак, кас.; Іван Палаш, засс.; Григорій Волянський, Іван Гвіда і Григорій Гайдук, контролюри; Петро Шпіляник, Федор Космовський і Николай Гавалюк, зах. хорих; Василь Галимин, хорунжий; Яків Бебкович, конюший; Іздьо Полегольський, господар сали. Мітінги мають відбуватися в першу неділю по вершім, а сали закуповня при Roosevelt Ave., в годині 1-ій пополудни. Слідуючий мітінг відбудеться в неділю, 19 січня. — Мих. Дмитрів, предс.; Ю. Хомбей, кас.; І. Марконич, секр.

РОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 19 січня, точно в годині 2-ій пополудни, в сали Укр. Сит. Клюбу, 29 Jackson St. Уряд на рік 1930 є слідуючий: Н. Чолій, предс.; І. Іванчишин, засс.; Гр. Скробач, кас.; Н. Мазур, засс.; В. Мандзій, секр.; І. Гарасимів, засс.; К. Проць, засс.; Агафія Стрецьчолій, І. Ілічик, контролюри; Н. Кендзерський, І. Песнь, А. Кишко і Т. Дацюк, контролюри. Мітінги будуть Кренца, надз. хорих. Ст. Нісевич, дверник. — Н. Чолій, предс.; Гр. Скробач, кас.; В. Мандзій, секр.

ПАСАЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться 19 січня, в сали Укр. Нар. Дому, 237 Hope Ave., в годині 2-ій пополудни. Новий уряд зістав вибраний на річних зборах як слідує: Волод. Лелет, предс.; Теодор Скороботай, засс.; Михайло Федорів, фін. секр.; Онуфрій Зубар, рек. секр.; Михайло Гушлюк, кас.; Василь Мицюк, Василь Юсинчук і Василь Библяк, контр. комісії; Іван Саган і Захарій Непик, хорунькі; Дмитро Полярд, Василь Букатчук і Андрій Ткачук, надз. хорих. Новий уряд вимає усіх членів, щоб приходили на збори та платили свої вкладки кождого місяця, тоді не буде страти членів. Касій Вільний уряд постановив строго придержуватись статута. Противиться членів привести своїх знайомих, коли вони ще не є членами У. Н. Союза, ми приймемо їх без оплати вступного. — Вол. Лелет, предс.; Мих. Гушлюк, кас.; Мих. Федорів, фін. секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 73, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний місячний мітінг відбудеться в неділю, 19 січня, в годині 1-ій пополудни, в сали під ч. 184 Praire Ave., — Blackstone St. На сей мітінг повинні явитися всі члени, бо є дуже пекучі справи до полагодження. Звертається увагу всім членам, що коли не попадуть на мітінгу своїх вкладок до Тов. і У. Н. Союза, або коли не принесуть до секретаря найдальше до 24 с. м., то такі члени будуть безпрософочно скасовані, бо з каси товариства не будеться платити ані одної вкладки. — Мих. Свідер, секр. 65 Stanford St.

НЬЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє, що на річних зборах 31 грудня вибрано уряд на 1930 рік як слідує: Павло Боднар, пр.; Іван Солтис, засс.; Ів. Галецький, фін. секр.; Михайло Вищух, засс.; Петро Слободян, кас.; Мих. Пелїх, засс.; Ник. Марків, рек. секр.; Вас. Верецюк, Корнилю Лучка і Григ. Галецький, контролюри; Йосиф Мусіфрух і Мих. Марків, трастіси; Мих. Кузь Вас. Онишейкий, контролюри хорих, Андрій Паспальський і Олекса Медвідь, примірники. Слідучі мітінги збори відбудуться в суботу, 18 січня, точно в годині 8-ій вечером, в Укр. Нар. Домі, 217 1st ст. Обовязком є кождого члена явитися на збори, бо є важні справи до полагодження. Приглядаються інтересовані членам, щоб принесли з собою нових членів, бо буде демо принимати без вступного до Бр. і У. Н. Союза. — Ник. Марків, рек. секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 18 січня, в гали під ч. 72 Моріс стр., в год. 7-мій вечером. Обовязком кождого члена є прибути на той мітінг, бо вирівнати свої вкладки і припровадити инших членів до товариства, бо тепер принимається без оплати вступного до товариства і У. Н. Союза. Котрі члени ще не отримали календаря від У. Н. Союза, нехай згодяться до секретаря на тім мітінгу. — Мих. Сидор, предс.; Іслак Онишко, кас.; Антін Онисик, фін. секр. 117 Lake St.

ЛАТРОБ, ПА. Бр. Укр. Преса. Богородиці, від. 61, повідомляє своїх членів, що мітінг відбудеться 19 січня. На річнім мітінгу 15 грудня було справоздание з виборчої сходини. Кождий член явився прийти хоть раз на рік на мітінг. — Мих. Волощук, предс.; Дм. Драган, кас.; Гр. Мрикало, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Секр. Нем. Зач. Бр. Діви Марії, від. 112, повідомляє своїх членинь, що на річних зборах вибрано слідуючий уряд на 1930 рік: Марія (Ольшанцька) Розомило, предс.; Марія Тудор, секр.; Катерина Габрієлько, кас.; Марія Гавриляк, засс. предс.; Олена Ярош, засс. секр.; Агафія Стрецьчолій, І. Ілічик, контролюри; Н. Кендзерський, І. Песнь, А. Кишко і Т. Дацюк, контролюри. Мітінги будуть відбуватись в 3-ту неділю в місяці, сейчас по Богослуженню, в школі парафіяльній. — Марія Гавриляк, секр.

Увага! КЛІВЛЕНД Увага!

В СУБОТУ, ДНЯ 18-го СІЧНЯ 1930 Р.

переносить свій офіс

УКРАЇНСЬКА БУДІВЕЛЬНА СПІЛКА

The Star Savings & Loan Association

до ново уряженої домівки під числом:

2335 West 11th St., Cleveland, O.

популярно ване Koreny's Hall.

Проситься зайти і оглянути новий офіс, устроєний після модерних банкових вимагань, через що сподіємося краще служити Вашим банковим потребам.

ПЛАТИМО 5% ВІД ОЩАДНОСТИ. — УДІЛЯЄМО ПЕРШІ МОРГЕДЖІ.

ПЕРЕЇЗДЖАЄМО ДОЛЯРИ ДО КРАЮ. — ПОЛАГОДЖУЄМО СТАРОКРАЄВІ СПРАВИ.

ГРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОШУКУЮ свого брата Михайла Маргаль; котрий роки минуло як перебував в Carteret, N. J. Хто би знав про него, нехай повідомить на адресу: 12-3

Mrs. KATHERINE LANG,
2929 Warren Blvd., Chicago, Ill.

ДУЖЕ ДОБРА НАГОДА для інтересованих. Мушу продати добрий бізнес і фурнішт руми. Продам тано за готівку або на легкі спляти. Приходіть, а не пожалуєте. Голосити: 13-4,7

TAILOR STORE,
210 East 19th St., New York, N. Y.

ПОШУКУЮ чоловіка, котрий би знав муровати і пайструвати домн. Роботу буде мати сталу, мусить бути женатий і купити собі дім від будівничого, на ті самі услівя приймуючого карпендера.

Голоситися до: 12-14

JOHN L. GINDA
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
(Tel.: 1062 Carteret).

ДРУКУЄМО З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ МУЗИЧНИЙ КАТАЛЬОГ.

Хочете купити шонебудь і защадити долярн, виплатіть 10 ц. на пересилку каталёга. Пишіть. 286—

SURMA,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

УКРАЇНСЬКА ПАРОХІЯ

в Картерет, Н. Дж., пошукує доконучителя, котрий мусить провадити хор, учити дітей і давати концерти в представлення; чоловік мусить бути доброго характеру. Посада до обнятя від 1. лютого (February) 1930 року. Платня після угоди. Голоситися на адресу: 12-5

JOHN L. GINDA,
390 Grant Avenue, Carteret, N. J.

ПРОДАЄ ДОМИ в місті НЬЮ ЙОРКУ і околиці

Українська Фірма

ТС. ФЕСОЛОВИЧА І В. КОБЕЛЯСТОГО

EXCHANGE REALTY CO.

41 East 7th St., New York City

Tel. Orchard 9677. 16-

НОВІ ДОМИ в КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ.

які знаходяться наироти Гай Школи, і в недовзі підйдуть до високої вартости, тож тільки там купуйте. Будівничий коло дому дімів кождої неділі від години 1-ші до 6-тої пополудни. 301-3

JOHN GINDA,
390 Grant Ave., Carteret, N. J.
Tel. 1062 Carteret.

DR. N. M. HNATYSHYN

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР-ХІРУРГ

І АКУШЕР

2191 Professor St., Cleveland, Ohio.

Проти українського банку).

Телефон: Atlantic 2054.

УКРАЇНСЬКІ МЕЛЬОДІЇ

СОЛЬО НА СКРИПКУ

з фортепіяном

зібрав ЙОСИФ СНІГУР.

Ціна 50 центів.

Замовлення разом з належитістю слати до:

„SVOBODA"

P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J. 81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

ВЖЕ МОЖНА НАБУДИ У КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

ІЛЮСТРОВАНИЙ КАЛЕНДАР

ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ

ЦІНА 3 ПЕРЕСИЛКОЮ 75 ЦНТ.

„SVOBODA,"
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ХОЧУ ЗАМІНЯТИ ДІМ ЗА ФАРМУ.

Дім а 8 кімнат на дві фамілії, як побудований, газ, електрика, овочеві дерева, квіття, великий на передї, 5 минут ходу до сирників, 5 минут ходу до Юніка, Геркімер, Фолс, Іст і Вест Рум, Канастота, Сиракюз. З Ютика іде потяг. Ліжка на до Скрентону. Причина замоги, що я немаю приходити з фармі. Если хто хоче зробити сю, нехай голоситься до: 13-4

ТОВАРИЩІ! ХТО З ВАС ХОЧЕ КУПИТИ, ЗАРЕНТУВАТИ АБО ВСТУПИТИ ДО СПІЛКИ?

Фарма 226 акрів, ціна $4,500 кою $2,000. Можу спродати по з будинками і стаком за $3,500 кою $1,000. На рент $25.00 місячно спілки $1,500 готівкою.

Пишіть, а не пожалуєте. Доклдока і з дров.

STANLEY NYCHAY,
STAFFORDVILLE, CONN.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ

ДВА ОФІСИ:
NORTH SIDE: 2157 W. Chicago Ave.
Phone: Brunswick 7767 або 7768
SOUTH SIDE: 4954 So. Hermitage Ave.
Phone: Hemlock 4-0
CHICAGO, ILL.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
1229 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchord 2568

ТЕАТРАЛЬНІ ШТУЧКИ ДЛЯ ДІТОЧОГО ТЕАТРУ,

які можна набути у книгарні Свобода.

ЗУСТРІЧ. Новорічна деса-казка на 2 дїй. В. Королів-Старий ... 15 ц.

ЧЕРВОНА ШАПОЧКА, драмована казка в 2-ох дїях. Я. Вільченко ..... 20 ц.

ЗОЛОТИЙ ЧЕРЕВИЧОК, деса-казка для дітей у 6-ох картинах. Галина Осадца ..... 15 ц.

ПРОГУЛЬКА, комедійка на одну дію. Ст. Чубатівна ..... 15 ц.

ТАРАС ПАСТУШОК, сценічний обрбрюк у двох дїях ..... 15 ц.

САЮТНИК У ЛІСІ, деса на одну дію. Е. Ма. Чайківська-Дмитрова ..... 10 ц.

МАЛИЙ ТАРАС, дїточа деса на 3 дїї. В. Шошінський ..... 20 ц.

СВЯТО ВЕСНИ, сценічний обрбрюк на дві дії зі співами та хороводами. Василь Сафрон ... 25 ц.

СТРІЧА У ЛІСІ, сценічна картина в одній дії. Леся Верховинка .. 10 ц.

ПІДКЛАДЕНЬ, деса-казка на 2 дії. В. Королів-Старий ..... 15 ц.

ЗАЧАРОВАНИЙ КАЛИНА, драмована казка в 5 дїях. Павло Бендорф ..... 15 ц.

„SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.